

11 Listopada

DZIEŃ
NIEPODLEGŁOŚCI

11 LISTOPADA NARODOWE ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI –

w Polsce święto państwowe obchodzone corocznie 11 listopada dla upamiętnienia odzyskania niepodległości przez Naród Polski w 1918 roku. Po 123 latach rozbiorów Polski (1795–1918) dokonanych przez Imperium Rosyjskie, Królestwo Prus i Imperium Habsburgów święto zostało wprowadzone ustawowo w okresie II Rzeczypospolitej ustawą z dnia 23 kwietnia 1937, a następnie zniesione ustawą Krajowej Rady Narodowej 22 lipca 1945 roku. Święto to przywrócono dopiero ustawą w okresie transformacji systemowej, która miała miejsce 1989 roku. Warto także mieć na uwadze, że rokrocznie Narodowe Święto Niepodległości 11 listopada jest dniem ustawowo wolnym od pracy.

1918

ODZYSKIWANIE NIEPODLEGŁEJ

Znaczenie daty

Odzyskiwanie przez Polskę niepodległości było procesem stopniowym. Wybór 11 listopada uzasadnić można zbiegiem wydarzeń w Polsce z zakończeniem I wojny światowej dzięki zawarciu rozejmu w Compiègne 11 listopada 1918, pieczętującego ostateczną klęskę Niemiec. Dzień wcześniej przybył do Warszawy Józef Piłsudski – człowiek, który w czasie I wojny światowej najbardziej starał się odbudować państwo polskie, walcząc na czele legionów. W tych dwóch dniach, 10 i 11 listopada 1918, naród polski uświadomił sobie w pełni odzyskanie niepodległości, a nastrój głębokiego wzruszenia i entuzjazmu ogarnął kraj.

Powitanie Józefa Piłsudskiego na dworcu w
Warszawie 10 listopada 1918

Święto
Niepodległości
11 LISTOPADA

Dlaczego 11 LISTOPADA?

Dnia 11 listopada 1918 roku, po 123 latach zaborów Polska odzyskała wolność. Tego dnia Rada Regencyjna przekazała uwolnionemu z twierdzy magdeburskiej Józefowi Piłsudskiemu władzę wojskową i naczelne dowództwo podległych jej wojsk polskich. Tego samego dnia Niemcy podpisały zawieszenie broni kończące działania bojowe Wielkiej Wojny. Rozpoczęto przygotowania do powołania koalicyjnego rządu, w skład którego mieli wejść przedstawiciele polskich stronnictw politycznych. Dzień 11 listopada ustanowiono świętem narodowym dopiero ustawą z 23 kwietnia 1937 roku, czyli prawie 20 lat po odzyskaniu niepodległości.

DZIEJE OBCHODÓW

W latach 1919–1936 rocznice odzyskania niepodległości świętowano w Warszawie jako uroczystości o charakterze wojskowym. Organizowano je zazwyczaj w pierwszą niedzielę po 11 listopada. W 1919 roku nie było sprzyjającej sytuacji by uczcić rocznicę odzyskania niepodległości, ponieważ trwały jeszcze wojny o granice Rzeczypospolitej. Pierwszy raz w pełni uroczyście upamiętniono odzyskanie niepodległości 14 listopada 1920. Tego dnia uhonorowano Józefa Piłsudskiego jako zwycięskiego Wodza Naczelnego w wojnie polsko-bolszewickiej wręczając mu buławę marszałkowską

Do czasu wybuchu II wojny światowej święto obchodzono tylko dwa razy- w roku 1937 i 1938. Do 1936 roku 11 listopada był głównie świętem wojska. W latach 1939-1944 - podczas okupacji hitlerowskiej oficjalne lub jawne świętowanie, podobnie jak i każde inne przejawy polskości, było niemożliwe. Organizatorzy przygotowywanych konspiracyjnie obchodów rocznicy 11 listopada, głównie w ramach małego sabotażu, byli narażeni na dotkliwe represje. Jednak mimo to pamięć o Świącie Niepodległości starano się podtrzymywać. W dniach poprzedzających 11 listopada na murach, ogrodzeniach, płytach chodnikowych pojawiały się afisze, ulotki i napisy „Polska żyje”, „Polska zwycięży”, „Polska walczy”, „Jeszcze Polska nie zginęła”, „11.XI.1918” , a od 1942 roku także znak Polski Walczącej.

Częstokroć pomniki przystrajano biało-czerwonymi kwiatami i proporczykami, a w miejscach o trwałej symbolice narodowej mocowano flagę narodową. Również w prasie konspiracyjnej, głównie w „Biuletynie Informacyjnym” podziemnej Armii Krajowej, zamieszczano artykuły przypominające o Świącie Niepodległości. W 1945 ustanowiono Narodowe Święto Odrodzenia Polski, obchodzone 22 lipca, w rocznicę ogłoszenia Manifestu PKWN, i jednocześnie zniesiono Święto Niepodległości. W okresie PRL obchody rocznicy odzyskania niepodległości 11 listopada organizowane były nielegalnie przez środowiska niepodległościowe w tym piłsudczykowskie. Organizatorzy i uczestnicy tych uroczystości często byli represjonowani przez ówczesne władze państwowe.

Wyjątek stanowiły lata 1980–1981, kiedy za sprawą działalności związku zawodowego „Solidarność” przywrócono Świętu Niepodległości należne miejsce w świadomości społecznej. Święto Niepodległości obchodzone 11 listopada zostało przywrócone przez Sejm PRL ustawą z 15 lutego 1989 pod nazwą „Narodowe Święto Niepodległości”.

11 listopada 1997 Sejm podjął uchwałę głoszącą m.in. ta uroczysta rocznica skłania także do refleksji nad półwieczem, w którym wolnościowe i demokratyczne aspiracje Polaków były dławione przez hitlerowskich i sowieckich okupantów, a następnie – obcą naszej tradycji – podporządkowaną Związkowi Radzieckiemu komunistyczną władzę.

W III Rzeczypospolitej, Narodowe Święto Niepodległości obchodzone 11 listopada, jest najważniejszym świętem narodowym Polski.

11

Listopada

*Święto
Niepodległości*

Święto Niepodległości - jak obchodzimy 11 listopada w Polsce?

Co roku Narodowe Święto Niepodległości 11 listopada w Polsce obchodzone jest bardzo uroczyście. Rocznicowe uroczystości mają miejsce w wielu polskich miastach, jednak największe obchody z udziałem najwyższych władz państwowych odbywają się w Warszawie na placu Józefa Piłsudskiego, przed Grobem Nieznanego Żołnierza. W większych miastach w tym terminie odbywają się specjalne defilady, które prowadzone są przez główne ulice. Ponadto w święto organizowane są także koncerty, na których można usłyszeć patriotyczne piosenki, wykłady tematyczne czy inscenizacje historyczne.

Święto Niepodległości 11 listopada jest dniem wolnym od pracy i szkoły. W tym dniu organizowane są różne parady, marsze czy koncerty patriotyczne. Ludzie wychodzą na ulicę by oglądać różne defilady historyczne. Biorą w nich udział rekonstruktorzy w mundurach z czasów różnych powstań i wojen.

Dzień Niepodległości świętujemy także w sposób aktywny - 11 listopada odbywają się różne imprezy sportowe, m.in. Bieg Niepodległości organizowany od 1989 roku w Warszawie. Uczestnicy tego wydarzenia mają do pokonania 10 km, a bieg rusza punktualnie o godzinie 11:11.

Dzisiaj wielka jest rocznica
jedenasty listopada!...
Tym, co zmarli za Ojczyznę,
hołd wdzięczności Polska składa.